

Return al Pais

Nota
Aquesta confessió
està completa en
el quadern repra

Les Eres de Guardiola
9 VII. 61

Retorn al País

Una novella autobiogràfica? Una biografia novel·lada? Un xic de cada cosa. Si digués que el protagonista sóc jo mentiria. Si digués que no ho sóc, mentiria igualment. No tinc cap interès en mentir ni tampoc cap interès a ~~comprovar~~ ^{mostrar-me massa sincera} i publicar les ~~interioritats~~ ^{interioritats} de la meua vida.

~~Si pretinc fer història repunta pedant o pueril
si pretinc que els meus personatges i la meua obra son uns purs fills de la meua imaginació~~

Si pretinc exposar en una mena de confidències o de confessions els drammes de la meua vida ^{i la de molts altres que s'han trobat en el mateix cas} amb la pretensió d'esser ^{degnent sincer} ~~estrictament~~ ^{honest} i ~~honest~~ ^{degnent sincer} resulta ingenu pretenciosa i qui sap a un poble ridícula.

Si pretinc que els meus personatges ^{amb} ~~son~~ ^{flues} accions ~~els meus personatges~~ ^{i els esdeveniments} el que els hi endeví ^{son} ~~son~~ ^{amb} purs fills de la meua imaginació ningú no ^{solobrd} ~~podrà~~ ^{podrà} creure ho.

L'esperit ^{humà} ~~humà~~ ^{humà} és de mena xafarder i sempre resulta interessant conèixer les

interioritats d'una vida. Però els autors de ^{els lectors no manquen} memòries, confessions, ^{recorrs} diaris, ^{altres} memòries
d'escrits componen generalment autobiogràfics
destinats a la publicació, componen generalment
la seva obra de manera a quedar hi afe
^{generalment} ^{conceixen} ^{molts} ^{personatges} ^{importantes} ^{hi} ^{afecta}
^{personalment} ^{afavits} ^{els} ^{propis} ^{no} ^{es} ^{esmenten}
de febleses (veus) ^{amb} ^{satisfaccio} hi apareixen vestits d'
una aureola heroica. ~~fills~~ molt més
de la fatalitat que de llua ~~cap~~ deixen
l'autor i protagonista, deixa comprendre la part
que la fatalitat ha pres en la seva ^{pre}
llevada existència. No es pot estar ^{voler} de fer
de interessant al lector febles molt hu
mane i per això ben comprensible.
No em crec millor que els altres. Si escrivis
les meves memòries ^{o confessions} m'entendria
sobre mi a què jo mateixa i tracta
ria innocentment, ^{irresistible} ^{ment} de pintar-me
amb colors ^{potser} ^{brillants} ^o ^{passilment} ^{ombrigs}
~~sentimentalment~~ ^{amb} ^{tendres} ^{amb} ^{indulgents} ^a ^{pitjar}
sentimentalment ^{qui} ^{cap} ^a ^{arrange}, com a
heroina d'una obra literaria causia en
els maleïdos defectes que reposta als altres

tu m'as

aquesta obra que no és m'...

Pero no em se' estar d'execució (La Porta d'entre
com una càrrega d'explosius que si no exploten
que si no esclata cap enfore esclatarà cap
a dins, em destruirà abans d'hora. Es doncs
per instint de conservació que escriu aquesta
novella i desitja que abans de començar la
el lector vagi ja orientat text endins, i sàpiga
amb qui se les heu.

Em quedat ^{no tinc la intenció} ~~que~~ ^{autobiografia novel·lada} ~~de~~ ^{ni una} ~~novella~~ ^{novel·la} ~~autobiogràfica~~ ^{autobiogràfica} ~~que~~ ^{sigui} ~~podré~~ ^{perquè} ~~no~~ ^{sigui} ~~un~~ ^{un} ~~mitjà~~ ^{altre} ~~per~~ ^{per} ~~inventar~~ ^{inventar} ~~personatges~~ ^{personatges} i situacions
procreant desenllaços ~~situacions~~ ^{situacions} imaginatís

m'aportare quan em sembli que calgui
de l'escabrosa i trista realitat històrica, inventant
situacions i drammes que podrien ésser veritat ^{gènere}. En una
l'amba em quedat ~~en~~ ^{que} no ~~és~~ ^{una}
paraula ~~per~~ ^{per} ~~mis~~ ^o ~~menys~~ ^{el} que fan amb mes
novelle ~~autobiogràfica~~ ^{autobiogràfica} ~~desitjo~~ ^{desitjo} que no ho
o menys sinceritat ^{per} ~~de~~ ^{de} ~~la~~ ^{de} ~~novellistes~~ ^{novellistes} i historiadors del
sigu ~~no~~ ^{no} ~~vull~~ ^{vull} ~~trance~~ ^{trance} ~~esbandir~~ ^{esbandir} la bugada
mon, ~~històrica~~ ^{històrica} i ~~historia~~ ^{historia} a ~~aixamplarej~~ ^{aixamplarej} i a la vida
familiar i sentimental en públic
que em calgui

Pero voselles no em creuen a' us si que
aquest pobre home que retorna al país des-
prés de llarg anys d'absència no se' ja
matèria. I vindreu us. Si no fo
el menys en part ja matèria. . . .

jo mateix, com podria descriure la
angor, els desencantaments, les del·lusions,
i el dolor d'aptes retorn? i també
l'emoio, l'alegria, el corol. La stropcio
parcial d'aquest retorn dal pais en el qual
tots els apilats forats o voluntaris somniem
mes o menys.

~~Perdonen-vos al meu ptre jo feble i sentiment-~~
~~lal d'evocar pels meus requisits l'entor per~~
~~els lator~~

Perdonen-me dones, fides i corassos lectors
estimats que evogui pera vosaltres aquesta
records i presents dolorosos que barrejats a la nova
fantasia formen aquesta novel·la

Fepreges de Giribonella
25 juliol 1965

Hi an passat quatre anys d'inici de les pàgines
escrites en 1961 a les Eras de Guardiolaens. No he
escrit la novella semi-autobiogràfica que m'han
proposat. En l'endemig he escrit i publicat alguns
obres i aquesta Retorn al país, que tan semblava
apassionar-me, ha estat incomençada. No renun-
cio però a dir tot allò que tant em tormentava. El
meu retorn a Catalunya després de dotze anys d'ob-
senie forçada, les sorpreses, decepcions, amargures
i goigs acerbats que m'hi esperaren. Sobretot
les dolceses d'unos amistats meravelloses i la meua
actitud, cada dia més anelada. Del meu amor a
Catalunya, la meua vinculació al país on vaig
neixor, a la seva formosa extraordinària
als seus fills carregats d'insanables defectes: d'in-
negables qualitat.

Traça no es tracta de la novella Retorn al
país on tot aquest país de dolos i de pries hauria
estat escrit, sinó d'unos memòries: les meues
memòries. Se'positiuament que no seran
unes confessions a la Passaport ni un diari
a la Gida, ni unes memòries paganesques.
No crec que jo hagi de lliurar al públic una

Mai com en aquest moment, mentre l'
express de Ginebra relleuava ja a l'estació del
darrer poble francès, jo sentia més que pen-
sava en aquell món que havia estat el meu
- la terra des meus avant - passats, el paisatge
familiar, la llengua en que havia parlat
i escrit - i que ara se'm presentava com
una paorosa incògnita. M'hi acceptarien
o no m'hi acceptarien? M'hi impressionarien
o no m'hi impressionarien? M'hi deixarien viure?
Una ^{telegrafia} lletra firmada per la meua mare
ya pots venir! una lletra del meu germà
membre fundador de la Tolange, ~~ex-combatent~~
ex-combatent. ex-combatent en la qual m'assegurava
que finalment havia obtingut el meu passaport
i l'assegurança de deixar-me viure a Es-
panya, semblaven garantir-me la entrada
al país. ^{En Espanya} Però jo seguia tenint por. Alguns
cosa podria fer. Algui es podria equivocar
i un cop ^{dins la pressa} empresonat potser no seria fàcil
de fer-me'n sortir. Jo no havia estat un
polític d'acció, més aviat un intel·lectual
que s'interessa a fer política,

No havia escrit mai un sol article
violent ni atacat ni ~~perdut~~ la plume
ni amb la pistola o amb els punys
cap enemic polític. Jo no m'havia
sentit mai enemic de ningú. La meua
lènia escrita o practica no eran la
de meua corda. No havia estat mai
delinqüent, ni interrogat, ni empresonat
no coneixia ~~la~~ ^{algunes} ~~violència~~ ^{per això} ~~tortures~~ ^{de} ~~la~~ ^{policiaca} ~~llibertat~~ ^{perduda} ~~per~~ ^{meu} ~~meu~~ ^{pro}.
Sense dubte ^{alguns} dels meus companys em ~~es~~
menyspreaven ^{per això} ~~per~~ ells eren més valents
quan es tractava d'afrontar, insultar, provo-
car i bofelejau algun enemic polític. Jo...
jo era (ara ho sentia més que mai un
pobre home, un iller un idealista,
un bobau) Però tot això no em va impedir
de tenir una fitxa ^{policiaca} política i sentir ara
en aquest moment a pesar de totes
assegurances familiars: una conscièn-
cia perpetuament i profundament tranquil·la
la una pr' irrefragable.

Una i altra volta en aquells ~~uns~~
minuts que se't resta atretut a
certàies juntes meua proclama baixat
i no entrar a Espanya, el record de

a mi m'ho semblava,
ja el temia a pocs metres quan em
vaig decidir a respondre.

- Soy yo.

- Gracias a Dios! feu juralment i amb
allegujiment l'home

uns segons d'espectació; tot sequeit una
gran una profunda alegria de'm va escampar
per tot el cos

- Vengo de parte de sus hermanos. ^{Eiullos} El nos espera
en Port-Bon.

m'allargava la mà. La hi vaig estenyer
amb agraiement. Ell em picà l'espalla, felic
Bien venido.

Era ~~tan inesperada~~ ^{vaig} aquesta rebuda que jo vaig
començar de tranquilitzar-me.

Enen El tren s'havia tornat a aturar. Eren
a Port-Bon.

A l'andana el meu germà es precipitava al
meu encontre, majudavec baixos, m'estrenyia
en els seus braços

- Ben vingut Pasqual. Gracias a Dieu jo ets aquí!
Quina alegria vindrà la mare!

- Com està?

- Va fant. Ara amb tu es posarà bona. Et la
mirava dels seus ulls.

Vaig covar la mare un instant. No ^{com} ~~me~~ ~~no~~ ~~res-~~
tava lleure. ^{d'interrogar Emili} Ella mostrar el passaport, per la
declaració de mes veda, passar a la Duana.

Però el meu germà i el seu avi corrien
l'altre, m'acompanyaven i responien per mi
sense amb pena feines ^{sense cap entesa} ~~parar~~ ^{amb} ~~amb~~
poguisims minuts tot fm cullerit.

Em vaig trobar al restaurant de l'ostal
entaulat enfront del meu germà. Aquest
m'estremia una mà m'esguardava
amb els ulls humits. Alege.

- Ja ets a Sorange. Pasqual!

Vaig sospirar.

- Si, mi, sembla mentida!

Vaig afegir amb la veu tremolosa: humillada

- Gràcies a tu.

- Ja sé que tu ^{Ell volia defugir aquest detall} te les compres molt bé a fine-
bre però la mare es moria, No volia fer-ho
sense abraçar-te.

- És el que em vingué amb el pare.

- Si, pobre pare!

- Bé ara ja sóc aquí. Suposo que em deixaran
tranquil. Només desitgi viure en pau al costat de
la mare.

- Ningú no et molestarà. Només cal presentar
te a la policia. Anunciar la teva arribada
^{si no et figures, en embulls polítics}

el domicili i el que passés per per un

- De moment...

- ~~Dits que viuràs amb la mare.~~ Ella et pot mantenir de moment mentre cerques feina...

- A propòsit de domicili, suposo que...

- Que prendran? demanava el mossò.

El meu germà s'adreça a mi.

- ~~Suposo que tens molta para.~~ ^{Heus tenir} para.

- Primeres noves.

- Facins una truita i una amanida. Porti

fruita i una ampolla de a.

- Be, senyor.

Dixi que el mossò se n'hagué anat, vaig demanar amb veu insegura.

- Ella vine entera al nostre piset de la Grania?

- El meu germà veu-hi un moment. Després.

- Està clar! On vols que visqui?

Vaig callar. Sabia que la meua dona ~~havia~~ s'avia amb un altre home, Es feia passar per la senyora Garcia de Paredes ^{aquest va} ~~esposa~~ ^{nom del} del seu amant.

- Li has parlat?

L'Emma ^{Emma} Francesc moria el cap amb enuig.

Li vaig dir que amb la mare.

- Si... ^{Si} que mai més no tornes amb tu que no vol tenir brutes amb un cap separat!

Vaig somniava amb amargassa.

- Si nosaltres heguéssim guanyat...

- Però varem perdre.

- Si per això ella gallejà. Si jo fos un polític

triumfant en comptes d'^{esser un} ~~un~~ ~~exilat~~ polític venut
ella se l'hi tiraria als braços amb entusiasme.

^{L'Emili}
~~En Francesc~~ mirava les espalles.

- És possible ^{Però} Si tu fossis un polític triu-
fant jo seria un polític venut, probable-
ment afusellat... No parlem més d'això,
ver?

- Si, ^{Emili}
~~Francesc~~, No en parlem mai més. Però
així després que tu m'hagis explicat a per be-
tot el que ^{ella} Marianna va dir-te.

- Ara menja i beu. Oblida Marianna, ~~les seves~~

- Si, ^{Emili}
~~Francesc~~, menjare i beuré amb el goig de
fer-ho a la meua terra, assaoniat els productes
de la meua terra. Tot em fa goig aquí!

Es velen se m'ompliren de llàgrimes.

- No hi ha res com el país, ~~Francesc~~ va comen-
çar el meu germà. Però amb vosaltres el país
anava a la ruïna, a la desaparició, destruc-
ció total, acabava amb els sentiments de
patrie Déu i famílies.

7ª collana. Que hauria pogut dir. No
nava venut, acceptat al país per la Grècia.

misericòrdia del qui el governaven.
Però la unitat el país el vi tenien una savor es
quisida. I la mirada del meu germà
era, malgrat els vells antagonismes, fe-
lucosa i feliç de veure'm feliç.

- Ara tot he passat comença una nova èra
per a tu.

Jo sospirava.

- No he perdut tot!

- Em tens a mi - tens a la mare...

- Qui diu la mare de Mariana?

- Què vols que digui? Està indignada. Però te m'has de

fer el càrrec, una dona sola, jove, bonica, abando-
nada del marit...

- No le saig chantar. Vaig escapar-me perquè la mare

estava perillosa. Li vaig prometre que així que em situés
l'embarcació a cercar. Va col·litar la guerra mundial

No trobar-feina enlloc, He fet tots els oficis, He conegut totes les misèries, Com podia fer - e venir?

- Ella pretén que si l'haguessis estimada t'hauria

expulsat per a reunir - t. hi.

(Donar - hi)

(Mai no he guanyat prou diner per això. I d'altra banda aquí no podia

que cap ella!) He passat gana i fred, He sofert

totes les humiliacions de l'exilat pobre.

els meus ulls o haurien ocupat de llàgrimes

L'Exili em turba la mà apretosament.

- No hi penses més. Ara et reparo i trobaràs feina

- Si... però lo de la Mariana no m'ho puc

ens estimarem, ens aroniam.

ompassar. (Mai no hauriem tingut cap diferèn-

cia! Ella semblava ^{un enamorado!} ~~estimar-me~~. Quan ens varem

despedir, m'atenyia en sos braços plorant. Per l'

crede encara em vida. "Fins avist!" Mai no

l'hauria reguda capaç de juntar - se amb un altre

home de viure-hi maritalment...

- meyer Pasquel, El tren està a punt de marxar

Ao vaig plantar tot, M. havia put a

-Arem.

Emili veia.

-No m'hi he per tant home! Encara tenim temps.

Vaig tornar a seure. Segueix menjant.

-La truita es deliciosa i el vi ^{espumós} Juvé i Bruli. és el vi

que més m'agrada el vi d'aquí, vençut i aspre.

Al tren tenim lleure de xerrar. El meu germà

havia comprat dues primeres, i dolorem molt. Per apartar

el meu pensament de Mariana, Emili em parlava de

les dificultats que havia tingut per obtenir de les autori-

itats el permís de tornada per a mi i la seguretat de que

sempre i quan jo no em tornés a ^{enamorar} embolicar

ningú no m'annunciaria oficialment, car en política o

catolisme

- Vares cometre un gran error en entrar a la massoneria.

Vaig sospirar amargament.

- Quan es perd tot son estat^{es}, vaig error en seguir

a Maicià i la seva política. Vaig començar en presentar-me per diputat amb les esquerres republicanes.

Vaig error en ficar-me a la massoneria. Tot

això perquè heveu guanyat vosaltres síns....

- No. Nosaltres hem guanyat gràcies sobretot a les

vostrès contínues i lamentables equivocacions poli-

tiques. Per a mi el pensament no se m'apar-

ta de Mariana^{na}. Feia temps que sabia per la

meva mare que vivia maritalment amb aquest

Garcia de Paredes un mig personatge, molt ben

situat que tenia un càrrec important a la selecció d'hisenda. Jo volia que el meu

germà em dones detalls

L. has vistè daireament?

Qui, Mariana? Si, ^{Li havia} ~~li veig~~ telefont per a dir-li

que desitjave ^{havia-hi una conversa} parlar ^{amb ella}. ~~Elle va~~ ^{va} ~~responde~~: ~~Si~~

- Si es

per a parlar de Paquetel no cal ~~Li veig dir igual~~ ^{no cal}

Enili li havia dit que no era ^{Paquetel} precisament per a parlar de ~~ella~~, ~~Responde~~ ~~que no podie~~

- A casa no puc rebre't, l' Albert

~~En una casa seva~~. ~~Jardis de Paredes~~ (^{Alberto,} ~~una~~ ~~que~~ ~~es~~ ~~dir~~)

~~Alberto~~, es molt gelos, ~~Li veig dir que la mare dona~~

- La mare dona m'acompanyarè

m'acompanyaria, ~~llavors se consentia un tubac se em~~

- M'omino més en un cafe'

~~nosaltres en un cafe'~~. Es ^{ra} presentat ^{quarmita} imperifollada (?)

perfumada i amb aire desafiador. Ja en veure-la

Enili va

vaig comprendre que no en tenia res. ^{La dona de} ~~Es ve mostra~~

i Enili, la Mari-tere es ve mostrar amable amb ella

~~concordant~~ amb nosaltres, ~~acceptant~~ ^{tra} ~~una~~ ~~gela~~

tot i que la conducta de la Mariana li semblava deplorable

~~de~~ ~~te~~ ~~i~~ ~~sones~~ ~~parles~~. ^{Enili li havia dit} ~~jo li veig dir tot d'una~~

- Pasqual arriba.
Havia aixecat les vespetes.

- Que penses fer?
Les ^{havi} ~~se~~ tornat a alçar "Res"

- Res.

Es el teu marit.

- Per desgràcia

la mar: here havia intervingut.

- No hi ha hagut res gran entre vosaltres. Us aconyien

~~en tot~~ ^{en tot} temps, us havien casat ^{casat} ~~mostrat~~ ben enamorats l'unde l'

altre.

Marianne esletava d'indignació.

- Heien que es pot abandonar una dona durant

otze anys. Tenia ~~me~~ d'altres aquí: i allà, For nide

bohèmia, frequentar dones claires i invertits;

després com si no hagués passat res, tornar

a casa. Trobar la ^{laule parada de l'ell fet} ~~laule~~ ^{nete} ~~nete~~, ^{avergada} ~~avergada~~, ^{amb} ~~amb~~
el donar fet; la dona a punt d'operar ~~la?~~

^{de la} D'èl a prop de solitud, de misèria de lluita per
la vida i també fidelitat? 1

Afegeix:

- Us heu format ximples si creieu que tot això

s'esborra amb una simple pinzellada. Si he

conseruat el pis es gràcies al meu treball personal.

fent de modista

Però tot el que hi ha ara, mobles, cortinetes

treixelle així com els vestits que porto i l'aliment

que em fa viure ho he pagat el Albert. Tot és de l'

Albert i jo m'aleixo sovint de l'Albert per la vida.

mentre el meu germà parlava jo veia marionne tot

icó com la vaig deixar, arropada al meu coll, plorosa

tènere. "Fins aviat Pasqual" Fins aviat! Fins mai més

olia dir. Ara era de Gràcia de Barcelona, per germany

mes i el més trist era que jo no em veia amb
cor de disputar - la - hi. Amb quin dret? Durant
dotze anys jo me les havia campades tant mal
que bé. Havia tingut - no podia negar - ho (però qui
li n'havia asseblada?) alguna que altra aventura
no fugat. Aquestes aventures havien deixat en
mi tant poc rastre que ara mateix mentre Suili em
parlava de Marianne jo tractava desesperadament

d'arrapar - me ~~el~~ record d'una d'aquelles ^(aventures) ~~me~~
veia amb el pensament aquelles figures ^{de dona} ~~(me)~~
cobornades figures sense que cap em pogués donar
la sensació d'haber ^{la realment posseït. En tot cas solament} ~~posseït més que un cos i en~~

passerament, incertament per camaraderia
compartint aquella possessió de utrens, de dies
passar d'hores amb qualsevol altre dels companys
de Bohèmia, de misèria. No cap de noellus,
ni Raoul, ni Frank, ni Georges ni Maurici

no haurien tingut mai la pretensió de posseir
per un sol de nosaltres una dona sen-
cere. Se tant en tant una d'elles, potser

Pulenta o Ludmilla, potser Yvona la bella

soviet tuberculosa es permetien ^{el luxe} d'emmanera-

se d'un sol de nosaltres per algun temps

(de qui mai per això) Si, realment se les veia em-

morades però si un company volia fer una

estona amb elles: 'posseir-les, elles no li ho re-

fusaven mai. En comparar aquella mhm per-

dut per rompre, al món de Maximine i de Gor-

^{i fins al d'Enlil i de Mari Zue}
cia de Baredes ja em sentia profundament,

desoladament enciprat

- No li vares parlar d'una entrevista entre
nosaltres?

- Si, Elle va depar les espalles.
Vaig sospirar.

On'agradaria parlar amb ella.

- Ja hi parlaries.

Afegeix:

- Però no et feries il·lusions amb tu no hi for-
nars.

- Bueno, No puc dir que em regui massa.

En aquests anys l'amor que redonament li tenia, s'ha
evaporat. No pateixo gens de gelosia, Solament

m'impresione humanament, haver-hi deixat un

pis privat, una dona legitima, un gran i

belle biblioteca i ara trobar-me sense res.

- A propòsit de titelles, Marnie ve dir,

me que havia posat tots els seus lliçons a

dues
ma caixes. Que podria fer-los anar a
crear quan volguessis.

No veig contestar. En aquell moment els meus diccio-
naris, les meves grammatiques (en tenia en cine-
o sis llengües) els meus llibres d'antropologia i cosmogonia (en
tenia tot un prestatge ple) m'eren indiferents. No po-
dia breure'm del cap el nostre llit de matrimoni (ha-
via estat el dels pares. Els trobats lacats del nostre estudi,

la vitrina amb els ~~segons~~ ^{les artes japoneses} les porcellanes ^{de Xixi}, els
salongs de Java Tot allò que ella i ^{collocat amb tanta} jo ^{il·lusió} havíem ^{arraglat}

al retorn d'aquell fantàstic viatge a l'Extrem Orient, viatge
que ara, com tot lo altre, semblava un somni.

- La mare no sep que arives avui. L'impaciència i l'
hauria morda. Sep que estàs a punt d'arribar però igno-

ra el dia i l'hora.

- No serà una emoció massa forta?

- Crec que no. Perquè ara està convençuda que no pots trijar. Et deu esperar de nit i de dia.

Quan ^{varien} arribar a l'espai el meu germà em va deixar

Feia molta feina ~~atrasada~~ i la Maria-hora l'estava esperant. Vaig agafar un taxi i tremolant - si la veu i tot feia tremolava d'emoció ^{-vaig} en dir-li - donar-li l'adreça de casa.

Feia més de quinze anys que no era la meua adreça. Ara hauria a ser-ho. El meu pis a de la Granvia el que havia estat i moblat amb tanta cura era ara el pis de Garcia de Paredes l'arrant de la meua dona. No tenia ni dret d'acostar-m'hi. ^{Ella} ~~Els~~ ^{estava} ~~estaven~~ en possessió d'uns drets adquirits i jo no em veia amb cor de disputar-los ^{hi} ni

el pis, ni els mobles, ni la dona. Per altra banda,

que importava ja tot això? Aquest dotze anys d'absència havien destruït tota la harmonia tot l'acord i tota l'illusió amorosa entre Mariame Fortuny i jo. Ara la veia a través de les paraules del meu germà. L'egoïsta me el sentit pràctic femení, la cobardia humana amb tota la seva força ^{de} lògica... Res no pesava d'aquells exaltats amors, d'aquella entesa ~~sexual~~ sexual, d'aquella tendresa i companyoria ideals.

Éria possible que tot absolutament tot (i semblava tant important, tan indestructible) hagués de separar-se perquè ella tenia necessitats materials i Garcia de Paredes estava disposat a satisfere-les? Perquè les meves idees i les

mera meli laic' al partit d'esquerra no
perien estat mai un obstacle a la nostra
harmonia conjugal. Res d'això no era nou ja que

ella sabia en marxar ja que fugia dels nacionals

triumfants i que tenia l'intenció de tornar a ella així:

que pogues. Quantes: quantes vegades al començ del meu

exili i de la mera difícil existència de refugiats a Ginebra,

amava pel carrer com un somnambol ^{somnambol} ~~isensat~~ que en girar

o en arribar a la dispesa
una cantonada i m'hi topava cara a cara. No sabia per què

mes i hauria ella pogut arribar fins allí, però, qui sap? Algú

li hauria pagat el viatge i Marianna incapaç d'esperar

més temps la separació se m'hi hauria presentat de

sobte. No sabia com ho faria per mantenir-la (amb

nom feines podia mantenir-me jo) però el goig de

veure-me-la al davant, d'estrempar-la en els meus braços, de sentir la calor del seu cos ja era papava dels mals de cap que se'm venien a sobre.

Però Marianna tenia seny, Marianna no estava desposada a fer un cop de cap i venir a tirar-se-me als braços venent tots els obstacles, afrontant tots els perills (la guerra mundial havia esclatat) i traslladar-se d'Espanya encara convulsionaada i en ple caos organitzador, fins a Suïssa, no era gens fàcil.

El taxi s'havia aturat. En veure'm el carrer d'Assias-Marc davant per davant de la porteria de casa el ^{meu} ^{va} carr (començar) de botar desordenadament

Ferreries de Gironella
25 VII 65

(Sota un majestuós i venerable
roble)

Han passat quatre anys d'ençà que vaig escriure les pàgines que fiexiren a. Era en 1961 a les Eras de Guariolans. No he escrit la novel·la semi-autobiogràfica que m'havia proposat. En l'endemig he escrit i publicat algunes obres i opuscles: Retorn al país, que tant m'apassionava, no e' he tirada en davant. No renuncio però a dir tot allò que tant m'ha turmentat: el meu retorn a Catalunya després de dotze anys d'absència forçada: sorpreses, despesions, amargures i peipis, la meua reinclusió i el meu error al país on he nascut, la superació, gràcies a l'ajuda de Déu, a les ~~infortunistes~~ i també a la bondat i a l'amor dels meus amics, de tanta tristesa com he hagut de supir, de tanta lleicitat com he hagut d'emprendre...

~~Et ariso tu~~ La descripció d'aquest període de la meua vida: el meu retorn al país, el deixis pel final de les meves memòries, que amb l'ajuda de Sant Patrici, el patró del meu treball quotidià penso dur en davant, si Déu, m'ha permès ~~algun~~ ~~un~~ ~~patró~~ ~~m'ha~~ ~~ajuda~~.

ni ^{no} ~~era~~ figura entre els verbs regulars o irregulars de les gramàtiques ^{mes prestigioses} d'un ~~Fabra~~ ~~de~~ ^{Catalans} ~~d'un~~ ~~manera~~ ~~d'un~~ ~~moll~~ ~~i~~ ~~d'altres~~

i que sur amb molta freqüència en boca dels membres de l'ent de Camp

Nº. vell pretendra que si'pari elegant ni distingit ^{i més} acadèmic sobant però que voler que jo hi faci si ells ho diuen?

En escriure - ho em sembla que es està sentint i fins i tot que els veig. Buid opo si en el fons no serà per una mena de sentimentalisme amagat sota la capa de e' honreben professional que em fa usar aquets mots tan sobornos en boca d'aquells sent tan simple i natural que mai no ha pensat a fer comèdia, i que a mi m'agrauen encara més que els papers.

Homo's hi havia un camí ~~de~~ ~~usar~~ però no usar aquest llenguatge, no escriure la novel·la. Però l'he escrit, no me n'he sepiquit estar. No t'uselles potem no elegis - la i aquest llenguatge per acadèmic us miterie.

una de les altres coses que també sento
la necessitat d'explicar al lector és l'ús
de diferents idiomes ^{barrejats} emprats en la pre-
sent novel·la sense escriure en cursiva
tots aquells que no són catalans. No tinc
la pretensió d'escriure un català mode-
lic que pugui servir de guia als futurs es-
criptors de llengua catalana però sí la
d'estimar la nostra llengua veica en
motls i en expressions i lamentar que
no es parli amb la defuda ^{correcta} pureza. Però
^{alguns} dels meus personatges són anglesos i parlar
el català no solament amb fells de air-
fopi sino amb barreja de mots catal-
lans cosa inevitable fent-x, com se fan
amb sent catalane: volen com he volgut,
aostar-me el mes possible a la realitat
és a dir fer dels meus personatges, plent
de carn i ossos ^{no} ~~ni~~ ~~ni~~ ~~ni~~ ~~ni~~ ~~ni~~
~~ni~~ símbols ~~ni~~ éssers sublims sino sim-
plement personatges ~~de~~ ~~corrents~~, ni bons
ni dolents ni extraordinaris ni heroics
sino sent simple que viu una
vida també simple amb algun
inevitable drama que tots isim

un dia o altre d'una manera
o altra

La meua novel·la - i això

Tambe ho volia dir a' una novel·la
la quasi rosa. No hi figuren ni
Overtos, ni ¹Coronets, ni ³inestuosos
el que realment e' veure fora de
les tendències dels nostres temps ^{exposar}

amb ella no ~~he vol~~. pretenc res
absolutament. ni moral ni in-
moral es un episodi simple i
quet' covent d'un noi març
no del tot d'rops però amb tendències
ser - ho

que no el comparin a
els grans escriptors de l'època, estranyes
si de que per que algun s'ha
sentit temptat d'escriure algun d'aquels
drammes que realment existeixen a la
vida no haurà' treballat editor per a
publicar - la - hi

My dear Alexander: How are you spending the summer? I am spending mine writing, writing and writing. It is for this cause that I do not send you ^{till to-day} news from Vilada. There is not news, only work, agreeable and ^{hard} much work, some hours a day. I am very well, and happy here, in these beautiful mountains. My friends are very kind and the ^{weather} is fine. Well, I hope to see you very soon. Perhaps at the end of next week. I shall telephone you till my arrival to Barcelona.

My best regards to your parents,

Your true friend

cosecadora: màquina arreplegadora

Fardalada: conjunt d'infants.

maineda: (mesnada) conjunt de gent que defensen el dret, farda, farcell, farcir mots de la família de farda.

I never forget you and know, from ^{every thing} Comen, el out your health I wish it was better and better.

manzana (blo, quadra de coses, illa

salafarda: reprimenda

~~Seigneur~~ Pellier

~~pièce~~ 333.

Topaties (de topas) reons - Bergada

Yria malament hai!

"

Muri Albert. Sant Pau 17 d' Eula